

Par projektā «Karjeras atbalsts vispārējās
un profesionālās izglītības iestādēs»
īstenoto karjeras attīstības atbalstu
izglītojamo un vecāku skatījumā

KAAS SP

22.04.2022.

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

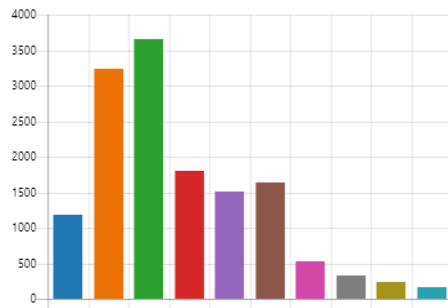
EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

Karjeras attīstības atbalsts projektā. Aptaujas rezultāti

Skolēnu anketēšana

- 7. – 12. kl. (280 vispārējās izglītības iestādes)
- 1. – 4. kurss (15 PIKC)
- **saņemtas 14 296 atbildes**

● 7.klase	1185
● 8. klase	3237
● 9. klase	3651
● 10. klase	1803
● 11. klase	1512
● 12. klase	1640
● 1. kurss	534
● 2. kurss	329
● 3. kurss	242
● 4. kurss	163

Vecāku anketēšana

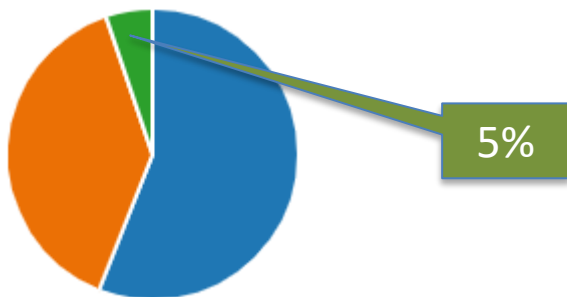
saņemtas 4785 atbildes

● 1. - 6. kl.	573
● 7. -9. kl.	3081
● 10. - 12. kl.	1342
● 1.- 2. kurss profesionālajā izglī...	266
● 3.- 4. kurss profesionālajā izglī...	135

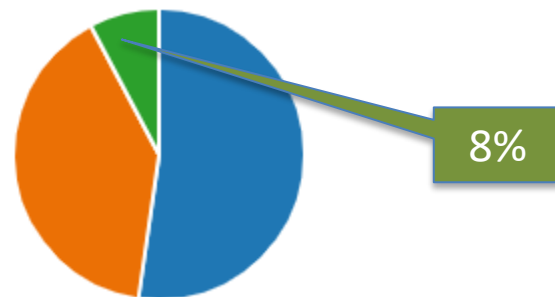
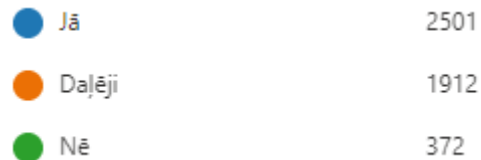

Izpratne par karjeras atbalstu skolā

Skolēni

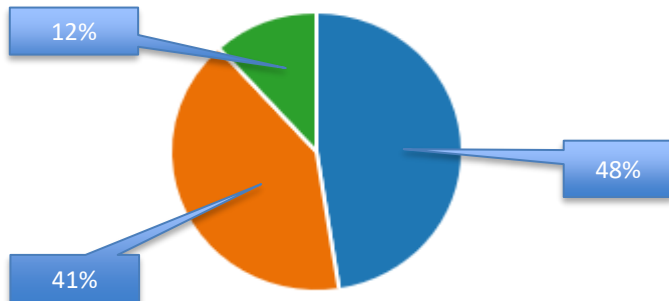
Vecāki

PKK skolā

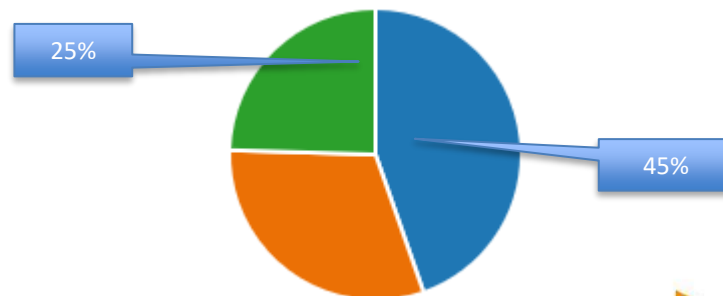
Skolēni. Pazīst PKK, zina, kur meklēt.

● jā	6781
● atradišu, ja būs vajadzība	5842
● nē	1673

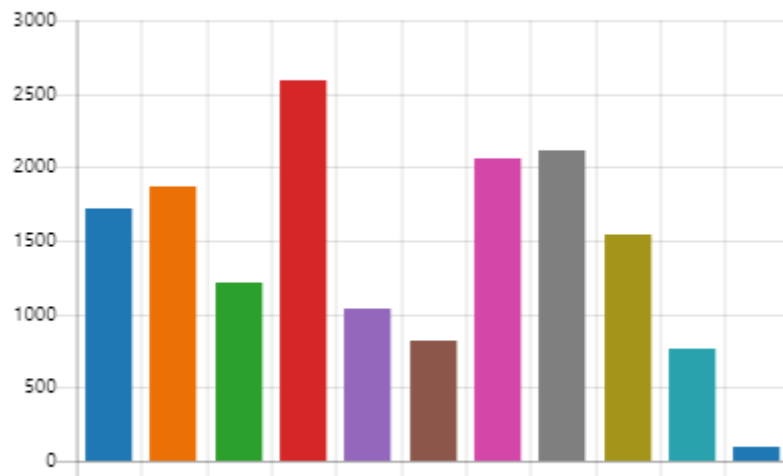
Vecāki. Zina, ka ir skolā, saprot PKK pienākumus.

● Jā	2147
● Daļēji	1467
● Nē	1170

Vecāku informētība par karjeras atbalsta pasākumiem skolā

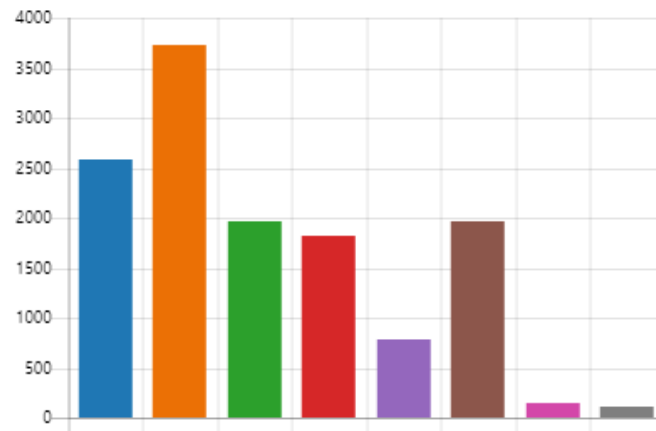
- mācību ekskursijas uz uzņēmumiem
- tikšanās ar profesiju pārstāvjiem
- lekcijas par izglītības iespējām/ darba pasauli
- Ēnu diena
- tikšanās ar profesionālo skolu/ augstskolu pārstāvjiem
- konkursi/viktorīnas/darbnīcas profesiju iepazīšanai
- Karjeras nedēļa
- karjeras konsultācijas pie skolas karjeras konsultanta
- karjeras stundas
- nezinu
- cits

Vecāku iesaiste bērnu karjeras attīstības atbalstā

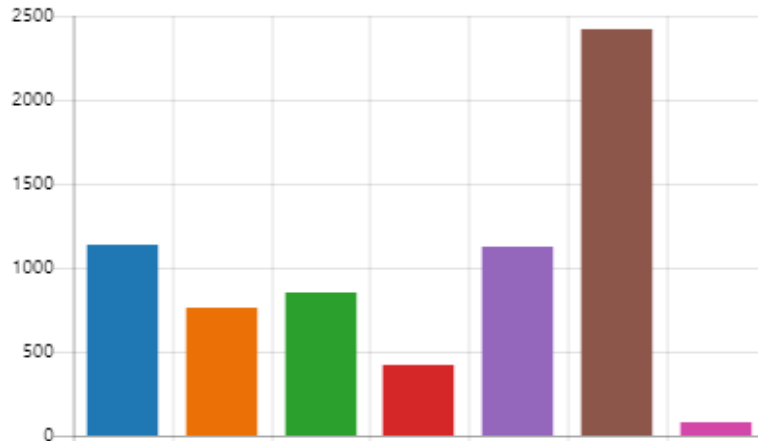
- Es zinu sava bērna stiprās/ vājās puses, mudinu uz tām balstīt bērna izvēles
- Mēs kopā ar bērnu runājam par viņa nākotnes nodomiem
- Mēs kopā meklējam un pārrunājam informāciju par izglītības iespējām un darba pasauli
- Es bērnam sniedzu padomus par to, kas būtu viņam labākais karjeras izvēlē
- Es rosinu bērnu doties pie karjeras konsultanta
- Es rosinu bērnu iesaistīties ēnošanā, vasaras darbā, interešu pulciņos u.c.
- Es neiesaistos jautājumos par bērna karjeras izvēlēm
- cits

Skolas piedāvāto palīdzību, iespējas izmantojuši 24 % aptaujāto vecāku,
45% atzīst, ka nekādu palīdzību nevajag

Atbalsts vecāku personīgās karjeras izaugsmei mūžizglītības kontekstā

- par izglītības iespējām pieaugušajiem
- par iespējām mainīt savu nodarbošanos
- par aktualitātēm darba tirgū
- par darba meklēšanu
- par personības izaugsmes iespējām
- man nav nepieciešams atbalsts
- cits

Vecāku ierosinājumi karjeras attīstības atbalstam

- vairāk, pat obligātas individuālas karjeras konsultācijas;
- karjeras stundas ar PKK iekļaut mācību plānā ar noteiktu regularitāti;
- vecāku tikšanās ar karjeras konsultantiem, ar vai bez bērna klātbūtnes;
- jāturpina valstiski nodrošināt karjeras konsultanta pieejamība mācību iestādē, arī pēc projekta beigām;
- nepieciešams finansējums, lai skolēni varētu doties iepazīt darba pasauli, arī no attālākiem Latvijas nostūriem;
- reāls uzņēmumu apmeklējums, vietējie ražotāji / slavenākie uzņēmumi;
- iepazīstināšana ar retām / populārām profesijām;
- tikšanās ar populāriem iedvesmotājiem / vietējiem darba darītājiem / gados jauniem;
- vairāk info par darba tirgu nākotnē, pētnieciskie darbi par karjeras tēmām;
- vairāk darba izmēģinājumu, Ēnu dienu biežāk, karjeras nometnes, darbs vasarā;
- stāstīt ne tikai par pozitīviem piemēriem, bet arī neveiksmēm (spriedze, mobings, necieņa) darba vietās;
- vairāk karjeras testu pielietojuma;
- metodiku/algorithmu, kura tiešām strādā, pēc kura vajag balstīties, profesijas piemērotības meklējumos;
- iepludināt karjeras izvēles jautājumus arī mācību priekšmetu apguves kontekstā ar mērķi dot skolēniem pēc iespējas plašāku redzējumu, kur un kā es varēšu pielietot / izmantot to, ko es tagad mācos / apgūstu tālāk savā nākotnes darbā / karjerā.
- vairāk par mācību priekšmetu, vidusskolas grozu nozīmi karjeras izvēlē.

Vecāku atziņas

1. Par izglītību kopumā:

- vairāk pedagoģu ieinteresētības mācību priekšmeta pasniegšanā, inovatīvāks mācību darbs, aktīvāka klases audzinātāju iesaiste;
- pulciņu dažādība (ne tikai dejošana);
- profesiju pārstāvju piesaiste skolas izglītības programmu veidošanā;
- satrauc jauniešu uzvedība un attieksme pret mācībām;
- bērnus motivēt pirmām kārtām jau mācīties un lasīt grāmatas;
- vairāk pievērst uzmanību spējīgākajiem skolēniem, nepieļaut viduvējības;
- trūkst runas mākslas (nemāk pastāstīt par sevi);
- valsts līmenī jāmaina attieksme pret izglītību un jāpaaugstina skolotāja profesijas prestižs, jāvairo skolu prestižs;
- samazināt mājasdarbu milzīgo apjomu, lai bērnam vairāk būtu iespēja domāt par savu nākotnes karjeru un pievērsties izzināšanas procesam;
- valsts uzbūves pamati jāmaina, lai bērns pabeidzot skolu saprot, kas ir VID, VSAA utt.;

2. Tas, kas uztrauc un kaitina šobrīd:

- pašvaldībām un vietējiem uzņēmumiem rast iespēju vairāk dot bērniem darbu vasarā, ne tikai maznodrošinātajiem;
- karjeras atkarīga no studiju maksas, ko ģimene nevar atļauties;
- lai skolā iegūtu autovadītāju apliecību!
- stipendijas vidusskolēniem, profesionālajā izglītībā stipendija varētu būt lielāka;
- plāpāšana par profesijām Latvijā ir ģirgāšanās, jo izredzes bērniem te nav;
- vecāki, manuprāt, ļoti aizņemti ar pašreizējo ģimenes vajadzību nodrošināšanu; man ir žēl, ka nepietiek laika saviem bērniem, esmu nogurusi no fiziskās un emocionālās slodzes savā darbā.

Vecāku paldies par PKK darbu

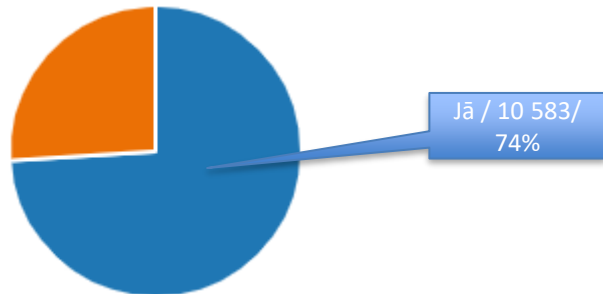
Rēzeknes valsts poļu ģimnāzija 4x
Liezēres pamatskola 4x
Jēkabpils Valsts ģimnāzija 4x
Ikšķiles vidusskola 3x
Riebiņu vidusskola 3x
Mārupes Valsts ģimnāzija 3x
Rēzeknes Valsts 1.ģimnāzija 2x
Saldus vidusskola 2x
V.Plūdoņa Kuldīgas vidusskola 2x
PIKC Liepājas Valsts tehnikums 2x
Gulbenes novada vidusskola 2x
Valmieras 2. vidusskola 2x
Viesītes vidusskola 2x
Rīgas 64. vidusskola 2x
Rīgas Tehniskā koledža 2x

Aizputes vidusskola
Bauskas Valsts ģimnāzija
Ērgļu vidusskola
Daugavpils 12.vidusskola
Balvu Valsts ģimnāzija
Ķeguma komercnovirziena
vidusskola
Liepājas Raiņa 6.vidusskola
Jāņa Eglīša Preiļu Valsts
ģimnāzija
Rīgas Ostvalda vidusskola
Rīgas Angļu ģimnāzija
Liepājas Liedaga vidusskola
Dobeles Valsts ģimnāzija
Smiltenes vidusskola
Ilūkstes Raiņa vidusskola

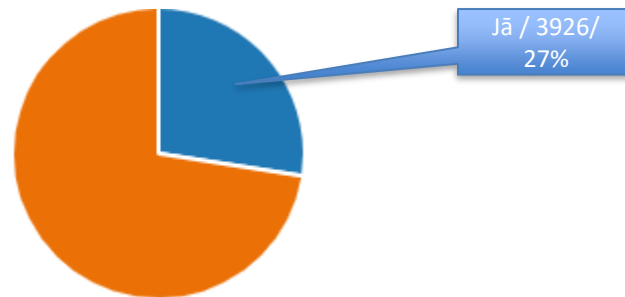
Kārsavas vidusskola
Ventspils Valsts 1. ģimnāzija
Jelgavas Valsts ģimnāzija
Oskara Kalpaka Liepājas
15.vidusskola
Ventspils 4. vidusskola
Salas vidusskola
Dagdas vidusskola
Rīgas 25. vidusskola
Rīgas 84. vidusskola
Rīgas Valsts 3. ģimnāzija
Jelgavas Spīdolas Valsts ģimnāzija
Ernsta Glika Alūksnes Valsts
ģimnāzija
Druvas vidusskola
Rīgas Arkādijas vidusskola

Skolēna un PKK satikšanās ceļi

**PKK viesojies klasē, stāstījis,
vadījis nodarbību, stundu**

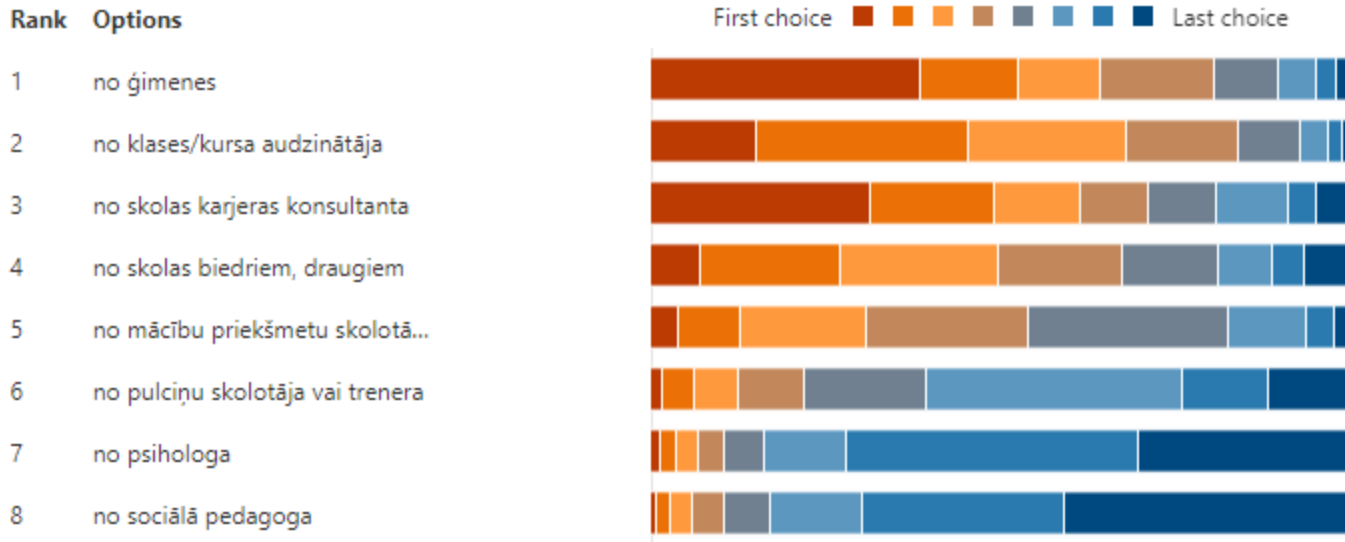

Skolēns saņēmis konsultāciju pie PKK

10 721 (56%) skolēns atzīst, ka VAR saņemt IKK visdrīzāk pie skolas PKK, 9% zina, ka IKK var saņemt privātpraksē, 8% - NVA, 7% - augstskolas karjeras centrā.

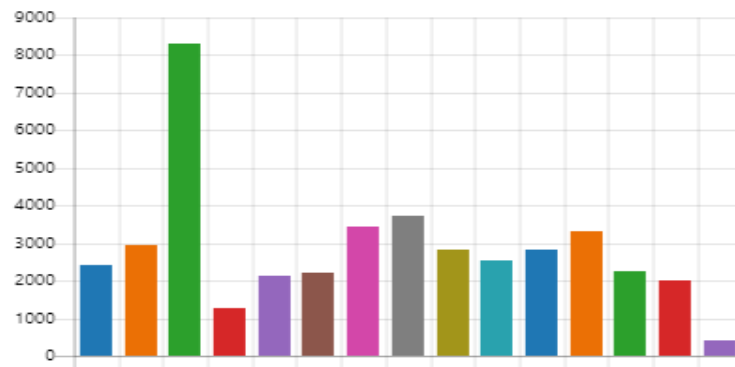
Skolēns gūst atbildes uz karjeras jautājumiem, par iespējām, pasākumiem

Salīdzinot: 2022. gadā : ģimene (38%), PKK (32%), klases audzinātājs (15%)
2018. un 2019. gadā : klases audzinātājs, PKK, ģimene

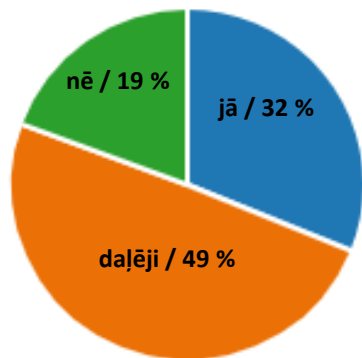
Informācijas iespējas par izglītību, darba pasauli, profesijām

www.niid.lv (Nacionālā izglītīb...	2394
www.profesijupasaule.lv	2957
interneta meklētājus (google ...	8301
www.prakse.lv	1257
izstādi "Skola"	2115
www.enudiena.lv	2198
skolas mājas lapu	3435
augstskolu mājas lapas	3708
dažādu uzņēmumu mājas lapas	2838
dažādas mājas lapas, kurās sni...	2520
Karjeras nedēļā iegūto inform...	2806
karjeras dienas skolā	3297
atvērto durvju dienas profesio...	2245
neko no iepriekš nosauktā	2005
Other	402

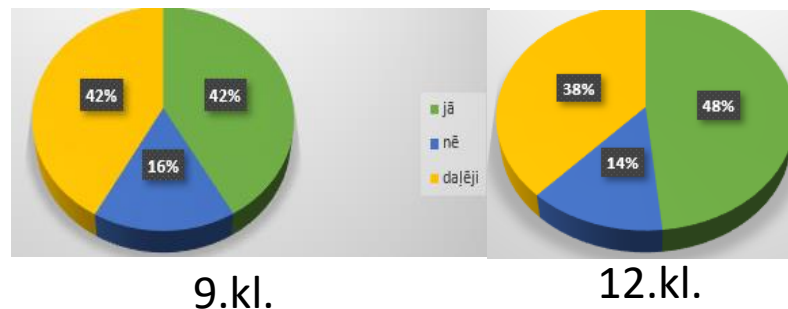

«Esmu izlēmis, ko darīt pēc skolas beigšanas»

2022.g. pavasaris

2019. gada pavasaris

	Vidusskola / 12.kl.	Pamatskola / 9.kl.	PIKC
JĀ	31 % / 41,5 %	30 % / 36,7 %	36 %
NĒ	20 % / 13,6 %	20 % / 16,2 %	17 %
Daļēji	49 % / 44,9 %	50 % / 47,1 %	47 %

Izvēlētā joma, profesija

TOP 5

- Māksla un kultūra
- Sports
- Medicīna un veselības aprūpe
- IT
- Finanšes, bankas
  - Mārketinga, reklāma
  - Izglītība

ANTITOP 5

- Mājražošana, amatniecība
- Lauksaimniecība, pārtikas ražošana, zvejniecība, zivsaimniecība
- Mežsaimniecība, kokapstrāde,
- Vide, ekoloģija
- Veterinārija
  - Farmācija, ķīmiskā rūpniecība
  - Valsts pārvalde
  - Mašīnbūve, metālapstrāde

Ko vēlas skolēni I (karjeras atbalstā, izglītībā kopumā)

Visvairāk minētie varianti:

- Iespēja tuvāk iepazīties ar dažādu jomu speciālistiem, lai var saprast, kādu profesiju izvēlēties, aprunāties, pārliecināties, patīk PKK atsūtīti video;
- Saprot, ka vajag doties uz individuālu karjeras konsultāciju;
- Vairāk karjeras stundu, kur var sevi pētīt, uzzināt par profesijām, saprast, vai patīk;
- Dziļāks ieskats jau izvēlētajā profesijā, par to lasīt, apmeklēt, ēnot,;
- Vairāk klātienē pasākumu karjerai, jo «nav spēka sēdēt zoomā» (Covid negatīvā ietekme);
- Kāda mācību priekšmeta pastiprinātā apgūšana, mācību priekšmetu skolotāju iesaiste mana sapņa piepildīšanā; palīdzība atrast skolu ar padziļinātiem mācību priekšmetiem, kuri patīk un vajag;
- Svešvalodu zināšanas, latviešu valodas pareizrakstības, komunikācijas prasmes, STEM mācību jomas priekšmetu nepieciešamība karjeras izvēlē.

Bet ~1 / 3 nevēlas neko, nezina, nenosauc, nevajag neko, negrib, lai palīdz, liek mierā ... Ir argumenti : tikai pats / pati varu sev palīdzēt vai viss jau ir skaidrs.

Novērtē saņemto karjeras atbalstu:

- Skolotāji un karjeras konsultants dara visu, lai būtu vieglāk izvēlēties nākotnes nodarbošanos, tāpēc nav nepieciešamības domāt kaut ko vēl.
- Visu, kas nepieciešams, saņem skolā, regulāri notiek karjeras stundas, tikšanās ar augstskolām, sevi izpēti.

Ko vēlas skolēni II (cilvēciskas vēlmes)

- Vecāku, draugu, ģimenes, arī treneru atbalsts, sapratne
- Finansiālais atbalsts. Naudas atlikšana nākotnes kapitālam
- Modernas tehnoloģijas, jauns dators, automašīnas tiesības
- Morālā, psiholoģiskā palīdzība
- Motivācija, neatlaišanās un nepakļaušanās citu vēlmēm
- Pašam sev jāpalīdz
- Noticēt sev, ka to sasniegšu
- Koncentrēties uz vienu mērķi, ko gribu sasniegt
- Vairāk brīva laika, lai var vienkārši parunāties
- Daudz lietas jāpilda ar skolu saistītas, nav laika padomāt par savu nākotni
- Skolas brīvlaiks
- Ēdienu un gulēt ...

Karjeras izglītības integrēšana mācību saturā – iespējas un draudi

KAAS SP

22.04.2022.

Ko nozīmē KI integrēšana?

- Veicina skolēnu izpratni par KI un kompetencēm to pielietošanai ikdienas dzīvē, akcentē spējas, vērtības, vajadzības - uz skolēna personīgo izaugsmi virzīts mācību process
- Parāda, kur priekšmets nepieciešams tālākās studijās vai profesijās
- Reālai dzīvei pietuvināts mācību process, brīdis ar pievienotu vērtību jauniešu dzīvē
- Stundas kļūst interesantākas, sekmīga mācību satura izpratne
- Jēgpilna mācīšanās, mācīšanās darot, motivē mācībām, arī mazmotivētos
- Veicina kritisko domāšanu, palīdz pieņemt lēmumus
- Skolēnu iespēja atklāt, attīstīt un pilnveidot savas stiprās puses, realizēt intereses, iepazīt jaunas iespējas
- Karjeras vadības prasmju iekļaušana un akcentēšana ne tikai veicot konkrētus uzdevumus, bet attīstot arī vispārējās prasmes
- Skolēniem (arī skolotājiem) paplašinās redzējums, viņi kļūst brīvāki un radošāki

Kā un kur gūt karjerā noderīgu izglītības pieredzi?

- Karjeras pasākumi skolā, kultūras pasākumi
- Pasākumu organizēšana un vadīšana, darbošanās pašpārvaldē
- Tikšanās ar uzņēmējiem, profesionāļiem, absolventiem
- Projektu darbs
- Mācību ekskursijas, pārgājieni
- Ēnošana
- Skolēnu mācību uzņēmumi, sava biznesa veidošana
- Darba izmēģinājumi, pirmā darba pieredze, darbs vasarā
- Brīvprātīgais darbs, NVO
- Jauniešu semināri, konferences, kursi, meistarklases, rosinātavas, konkursi
- Izglītības un profesionālās izstādes
- Atvērto durvju dienas, sekošana studentiem, skolēniem
- Grupu, individuālas karjeras konsultācijas
- Interesešu forumi, mācīšanās kopienas, digitālas platformas
- Mērķtiecīgs interesešu izglītības piedāvājums, atbilstošs vecumposmam
- Pašizpētes testi, portfolio veidošana
- Mācīšanās vienam no otra, no ģimenes, draugiem
- Darbs skolas labiekārtošanā, zaļajā klasē, dizaina elementu, radošu spēļu izstrāde

KI integrēšana mācību saturā. Labā prakse

- Mācību saturā integrējamie jautājumi ietverti skolas Karjeras izglītības programmā
- PKK skolas administrācijas un pedagogu sanāksmēs aktualizē KI jautājumus – zināšanu praktisko pielietojumu, caurviju un karjeras vadības prasmes
- PKK anketē jauniešus, analizē datus, sagatavo rekomendācijas, plāno aktivitātes kopā ar jomu koordinatoriem
- PKK palīdz skolotājam saturā atrast KI tēmas, piedāvā metodes, nodrošina info, palīdz formulēt stundā sasniedzamos mērķus, veikt atgriezenisko saiti
- Ir iespējams izmantot stundu plānus ar pievienotiem materiāliem centralizēti (google diskā)
- Skolā izveidota digitāla materiālu krātuve visiem vecumposmiem, PKK vada skolotāju pieredzes apmaiņu KI jautājumos
- Skolā izveidota sistēma – koplietošanas dokumentā skolotāji / PKK atzīmē integrējamo tēmu, fakts tiek fiksēts e – klasē, viegli pārredzams, kontrolējams
- Kopā ar skolas metodiķi stundu savstarpējā vērošanā ietverts karjeras izglītības aspekts

KI integrēšana mācību saturā. Problemātika

- Nenoteiktība, neziņa par PKK amata vietas finansēšanu pēc projekta
- Nebūs finansējuma karjeras pasākumiem
- Skolotāju pārslodze, izdegšana, trūkums, kopējais pagurums
- Nav izpratnes par KI nepieciešamību skolotājiem, nereti arī skolas vadībai
- Covid sekas – attālināto mācību «robi», pamatsatura «iedzišana», neziņa par nākotni
- Jauno mācību programmu apjomi, kuros skolotājam jāiedziļinās, laika trūkums gatavojoties un stundas vielai
- Karjeras stundām nav regularitātes, nav stundu plānā, jāaizpilda «logi»
- Kolēģu un vecāku nezināšana karjeras jautājumos, nevēlēšanās izrādīt iniciatīvu

KI integrēšana mācību saturā. Turpmāk risināms

- Kursi, apmācības priekšmetu skolotājiem un skolas vadībai par KI integrēšanu
  - Mācību priekšmetu izstrādātāju un jomu atbildīgo saskaņots redzējums par KI integrēšanu, aktivizēt šo darbu, piesaistot PKK
  - Regulāri PKK kursi, semināri, supervīzijas, darba tirgus informācija, aktualitātes
  - Vecāku izpratnes par KI svarīgumu un iespējām veicināšana
  - Labās prakses piemēri, centralizēts metodisko materiālu krājums atbilstošs vecumgrupā
  - Aktuālas infografikas par mācību priekšmetu nozīmi profesijās, profesiju video, plakāti, kur redzams zināšanu pielietojums praksē
-
- Profesionāls PKK – jomas koordinators, KI metodiķis, mentors skolotājiem. PKK jābūt uz vietas skolā, jābūt iekšā skolas procesos «PKK – paplašinātas mācīšanās centrā (vispārējā/profesionālā izglītība, interešu izglītība, mūžizglītība). Skola ir mūžizglītības kopienas daļa»
  - VIAA – karjeras atbalsta jomas virzītāja, atbildīgā par jomu, uzraudzītāja, informatīvā un metodiskā atbalsta centrs, centralizētu pasākumu organizētāja – Karjeras nedēļa, Skills

Paldies!

Papildinformācija:

Ināra Punkstiņa

VIAA Izglītības atbalsta un starptautiskās
sadarbības departamenta Karjeras atbalsta
nodaļas vadītāja

inara.punkstina@viaa.gov.lv

mob. 26434553